

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för statsvetenskap

1SH01U Samhällskunskap för lärare i åk 7–9, (1-90). Ingår i
Lärarlyftet, 90 högskolepoäng

Social Studies, teaching in year 7-9, (1-90), 90 credits

Ämnesgrupp

Samhällskunskap

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2026-03-02.

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2026.

Förkunskaper

Du som är anställd som lärare och har en behörighetsgivande lärarexamen utan att vara ämnesbehörig i samhällskunskap.

Mål

Delkurs 1, Statsvetenskapens grunder I med ämnesdidaktiska tillämpningar, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska deltagaren kunna:

- beskriva de svenska politiska partierna och relatera dem till politiska ideologier
- redogöra för politiskt beslutsfattande på olika nivåer i Sverige och i EU
- beskriva det svenska rättssystemet
- planera lektioner i samhällskunskap med beaktande av olika typer av kognitiv belastning.

Delkurs 2, Statsvetenskapens grunder II med ämnesdidaktiska tillämpningar, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska deltagaren kunna:

- ge exempel på och jämföra olika länders politiska system
- beskriva de mänskliga rättigheterna och värdera deras betydelse i Sverige och andra länder
- redogöra för framväxten av FN och Nato samt relatera dem till hur länder förhåller sig till varandra
- utveckla provuppgifter samt bedöma svar på dessa uppgifter utifrån gällande betygskriterier.

Delkurs 3, Sociologi med ämnesdidaktiska tillämpningar, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska deltagaren kunna:

- beskriva hur individer och grupper påverkas av olika bakgrundsfaktorer och relatera detta till begreppen makt, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet
- redogöra för arbetsmarknadens funktion och villkor
- värdera och kritiskt granska mediernas betydelse för normbildning i samhället
- konkretisera abstrakta resonemang i undervisningssyfte.

Delkurs 4, Nationalekonomi för ämneslärare i samhällskunskap med didaktiska tillämpningar, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska deltagaren kunna:

- redogöra för innebörden av grundläggande ekonomiska begrepp
- beskriva samhällets ekonomiska kretslopp och värdera betydelsen av fördelningen av resurser mellan olika grupper av människor i Sverige och världen
- undersöka hur olika länder och regioner förhåller sig till varandra i en globaliserad ekonomi
- konstruera och argumentera för undervisningsupplägg med beaktande av olika elevgruppers förutsättningar.

Delkurs 5, Demokratins utmaningar för ämneslärare i samhällskunskap, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska deltagaren kunna:

- redogöra för demokratins samtida utmaningar och relatera dessa till skolans värdegrundsuppdrag
- konstruera en terminsplanering i samhällskunskap med beaktande av interkulturella arbetssätt
- använda och kritiskt granska digitala verktyg i samhällskunskapsundervisningen.

Delkurs 6, Samhällsvetenskapliga metoder, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska deltagaren kunna:

- redogöra för, jämföra och kritiskt granska olika samhällsvetenskapliga metoder
- undersöka ett empiriskt material med en systematisk metodtillämpning
- redogöra för forskningsetiska principer
- värdera vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i relation till läraryrket.

Delkurs 7, Självständigt arbete i samhällskunskap, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska deltagaren kunna:

- undersöka ett samhällsvetenskapligt problem med hjälp av en teoretisk infallsvinkel och en systematisk metodtillämpning
- skriftligt presentera en vetenskaplig uppsats och förvara den på ett seminarium
- kritiskt och konstruktivt granska vetenskapliga uppsatser.

Innehåll

Delkurs 1, Statsvetenskapens grunder I med ämnesdidaktiska tillämpningar, 15 hp

I delkursen behandlas politiska ideologier och det svenska politiska systemet. De grundläggande ideologierna kopplas till svenska politiska partier. Sveriges grundlagar och politiska system behandlas med inriktning på såväl EU som riksdag, regering, regioner och kommuner. Dessutom berörs sametinget. Friheter, rättigheter och skyldigheter i demokratiska samhällen diskuteras i delkursen, liksom var och hur beslut fattas och hur individer och grupper påverkas av politiska beslut. Även det svenska rättssystemet och principer för rättssäkerhet behandlas. Ämnesdidaktiskt relateras det statsvetenskapliga innehållet till lektionsplanering och undervisningsstrategier som beaktar kognitiv belastning och minnesåterkallning för elever i lägre tonåren.

Delkurs 2, Statsvetenskapen grunder II med ämnesdidaktiska tillämpningar, 15 hp

Delkursen innehåller komparativ politik, det vill säga jämförelser av olika politiska system, samt internationell politik, som handlar om länders relationer till varandra. Begreppen demokrati och diktatur, republik och monarki samt parlamentarism och presidentstyre samt exempel på olika stats- och styrelseskick behandlas. Delkursen tar upp internationella organisationer och deras betydelse, i synnerhet FN och Nato, samt olika perspektiv på globala samhällsfrågor. Vidare diskuteras mänskliga rättigheter, den svenska minoritetspolitiken och samernas ställning som urfolk. Det ämnesdidaktiska innehållet fokuserar på bedömning och betygssättning i samhällskunskap.

Delkurs 3, Sociologi med ämnesdidaktiska tillämpningar, 15 hp

Delkursen behandlar samhällsvetenskapliga perspektiv på individers och gruppers villkor i det svenska samhället. Fokus ligger på hur identiteter, livsvillkor och möjligheter påverkas av socioekonomisk bakgrund, kön, ålder och etnicitet, samt på centrala begrepp som makt, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. Migration till Sverige samt frågor om integration och segregation tas upp. Vidare behandlas arbetsmarknadens och arbetslivets villkor och förändringar, med avseende på bland annat lönebildning, arbetsmiljö och arbetsrätt. Delkursen tar även upp mediernas betydelse genom nyhetsvärdering och representationer av individer och grupper, samt hur dessa kan påverka normer och värderingar. Avslutningsvis behandlas olika former av kriminalitet, orsaker och konsekvenser, samt kriminalvårdens uppgifter. Ämnesdidaktiskt inriktas delkursen på omsättning av abstrakt ämnesinnehåll till konkret lektionsplanering.

Delkurs 4, Nationalekonomi för ämneslärare i samhällskunskap med didaktiska tillämpningar, 15 hp

Delkursen innehåller en introduktion till makroekonomi och behandlar Sveriges ekonomiska utveckling, makroekonomiska definitioner och samband, grundläggande tillväxtteori, aggregerat utbud och efterfrågan, introduktion till makroekonomiska modeller samt finanspolitikens grunder. I delkursen presenteras och diskuteras penningmarknader och penningpolitik, interaktion mellan penning- och finanspolitik, inflation, grundläggande konjunkturteori samt växelkurser och den öppna ekonomin. Delkursens ämnesdidaktiska innehåll fokuserar olika typer av arbetsformer och hur deras lämplighet varierar beroende på undervisningens villkor, som till exempel elevgruppens sammansättning, ämnesinnehållets beskaffenhet eller tidsförutsättningar.

Delkurs 5, Demokratins utmaningar för ämneslärare i samhällskunskap, 7,5 hp

Delkursen belyser olika sätt att analytiskt förhålla sig till demokrati, samt demokratins problem och förutsättningar i en globaliserad och digitaliserande värld. Fokus ligger på de huvudsakliga positionerna inom normativ demokratiteori och därtill hörande grundfrågor. Mångfaldsfrågor diskuteras i termer av jämlikhet, jämställdhet, rättvisa och representation. Delkursens demokratiteoretiska bas kopplas till

samhällskunskapsämnetts särställning i skolans demokratifostran och utgör ett avstamp för ämnesdidaktiska överväganden. Samhällskunskapsämnetts tradition och funktion relateras till förhållanden och förutsättningar i dagens skola. Ett särskilt fokus läggs på hur moderna medie- och kommunikationsflöden påverkar demokrati, samhälle och skola. Dessutom fokuserar delkursen på hur skolans demokratiuppdrag kan realiseras i undervisningen i årskurs 7–9.

Delkurs 6, Samhällsvetenskapliga metoder, 7,5 hp

I delkursen behandlas vetenskapsfilosofi och samhällsvetenskapliga metoder rörande text- och idéanalys, källkritik, intervjuundersökningar, statistik och komparativ metod. Vikt läggs också vid presentation av forskningsresultat. Innebörden av en undervisning baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behandlas i delkursen.

Delkurs 7, Självständigt arbete i samhällskunskap, 15 hp

Delkursen innehåller skrivande av ett ämnesdidaktiskt inriktat självständigt arbete, samt försvar av eget och opposition på annans arbete.

Undervisningsformer

Undervisningen sker genom föreläsningar, seminarier och övningar.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 1, 2, 3, 4, 5 och 6 examineras genom enskilda skriftliga inlämningsuppgifter samt genom muntliga redovisningar vid onlineseminarier. Delkurs 7 examineras genom en skriftlig uppsats som försvaras vid ett onlineseminarium samt genom opposition av annan students uppsats. Bedömning genomförs efter varje delkurs med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För väl godkänt betyg på hela kursen krävs VG på minst 60 hp inklusive det självständiga arbetet.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i följande kurs/kurser:

1SH20Ä, 30 hp

1SH40Ä, 30 hp

2SH60Ä, 30 hp

2SHÄ2E, 30 hp

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1

Heywood, Andrew (senaste upplagan). *Political Ideologies. An Introduction*. New

York: Red Globe Press (308 sidor).

Lovell, Oliver (senaste upplagan). *Sweller's Cognitive Load Theory in Action*. Melton: John Catt Educational Ltd (140 sidor).

Norén Bretzer, Ylva (senaste upplagan). *Sveriges politiska system*. Lund: Studentlitteratur (260 sidor).

Aktuella styrdokument.

Ytterligare litteratur om cirka 250-300 sidor kan tillkomma.

Delkurs 2

Brommesson, Douglas & Ekengren, Ann-Marie (red.) (senaste upplagan). *Sverige i världen*. Malmö: Gleerup (215 sidor).

Denk, Thomas & Anckar, Carsten (red.) (senaste upplagan). *Komparativ politik. Elva politiska system*. Lund: Studentlitteratur (391 sidor).

Jansson, Tobias (2024). *Varierade bedömningspraktiker i samhällskunskap. Validitet och agens i lärares beslut om bedömningars syften, innehåll och metoder*. Linköping: Linköpings universitet. ISBN 978-91-8075-447-7 (PDF), (valda delar, ca 50 sidor).

Aktuella styrdokument.

Ytterligare litteratur om cirka 250-300 sidor kan tillkomma.

Delkurs 3

Collins, Randall (senaste upplagan). *Den sociologiska blicken: att se bortom det uppenbara*. Lund: Studentlitteratur (208 sidor).

Engdahl, Oskar, & Larsson, Bengt (senaste upplagan). *Sociologiska perspektiv: Grundläggande begrepp och teorier*. Lund: Studentlitteratur (425 sidor).

Långström, Sture & Arja Virta (senaste upplagan). *Samhällskunskapsdidaktik: utbildning i demokrati och samhällsvetenskapligt tänkande*. Lund: Studentlitteratur (valda delar, ca 50 sidor).

Aktuella styrdokument.

Ytterligare litteratur om cirka 250-300 sidor kan tillkomma.

Delkurs 4

Eklund, Klas (senaste upplagan). *Vår ekonomi. En introduktion till världsekonomin*. Lund: Studentlitteratur (352 sidor).

Långström, Sture & Arja Virta (senaste upplagan). *Samhällskunskapsdidaktik: utbildning i demokrati och samhällsvetenskapligt tänkande*. Lund: Studentlitteratur (valda delar, ca 50 sidor).

Aktuella styrdokument.

Ytterligare litteratur om cirka 250-300 sidor kan tillkomma.

Delkurs 5

Dahl, Robert (senaste upplagan). *Democracy and its Critics*. New Haven: Yale University Press (350 sidor).

Långström, Sture & Virta, Arja (senaste upplagan). *Samhällskunskapsdidaktik: Utbildning i demokrati och samhällsvetenskapligt tänkande*. Lund: Studentlitteratur (277 sidor).

Odenstad, Christina (2018). *Medborgarkunskap i fokus. Samhällskunskapsundervisning för nyanlända*. Diss. Karlstads universitet (264 sidor).

Aktuella styrdokument.

Ytterligare litteratur om cirka 250-300 sidor kan tillkomma.

Delkurs 6

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarson, Henrik, Towns, Ann & Wängnerud, Lena. (senaste upplagan). *Metodpraktikan*. Stockholm: Nordstedts juridik (440 sidor).

Aktuella styrdokument.

Ytterligare litteratur om cirka 250-300 sidor kan tillkomma.

Delkurs 7

Litteratur väljs i samråd med handledare.